

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. De dispositione ad effectum Sacramentalem recipiendum
requisitâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

specie accidentali, seu ex diversâ denominatione extrinsecâ differant, eadem enim numero quæ datur per Confirmationem, & dicitur gratia roborans, datque jus ad auxilia conducentia ad fidem in occasionibus profitendam, eadem, inquam, numero si collata fuisset per Ordinem, vel extremam Unctionem, dedisset jus ad auxilia, ad rectè obeundum munus sacerdotale, exempli gratia, vel ad resistendum dæmoni in articulo mortis. Quod declaratur in opinione aliorum, qui licet dicant gratiam habitualemente secundum se non habere oppositionem cum peccatis venialibus, habere tamen prout confertur in Sacramento Penitentia, de quo alibi.

SECTIO SECUNDA.

De dispositione ad effectum Sacramenti recipiendum requisitâ.

I. Certum est dispositionem aliquam ad effectum Sacramentalium requiri.

DISPOSITIONEM aliquam ad hoc ut Sacramenta gratiam conferant, in suscipiente requiri, omnino est indubitatum, Concilium enim Florentinum & Tridentinum sess. 7. can. 6. asserunt Sacramenta non nisi dignè suscipientibus, & obicem non ponentibus gratiam conferre: quibus verbis clarè significant ad fructum ex Sacramentis percipiendum aliquam dispositionem in suscipientibus esse necessariam. Sermo autem est de adultis, parvulis namque sine ullâ dispositione Baptismum gratiam conferre Catholicus nemo dubitat. Idem est de aliis Sacramentis, quæ ritè confici, & applicari parvulis possunt: unde si post Baptismum (qui semper præmitti debet ad effectum aliorum Sacramentorum) parvulo adhiberetur Confirmatio, haberet effectum.

II. An in peccato mortali existenti sufficiat attritio.

Quæramus ergo, quænam dispositio in iis adultis, qui in peccato mortali sunt requiratur ut gratiam per Sacramenta recipiant, & peccati remissionem obtineant, utrum scilicet necessaria sit contritio, an sufficiat attritio.

III. Dicunt aliqui, ut Sacramenta gratiam in mortali existentibus conferant, requiri contritionem perfectam.

Prima sententia ait ad hoc ut Sacramenta gratiam suscipientibus in mortali existentibus conferant, requiri contritionem perfectam: ita Magister in 4. dist. 4. & 18. Ockam quæst. 8. §. Quantum ad secundum, Gabriel distinct. 4. & 14. quæst. 2. art. 2. dicens hanc inter antiquos fuisse communem sententiam. Idem docet Halensis 4. parte, quæst. 8. membro septimo, art. 2. & quæst. 14. membro 2. art. 1. Divus Bonaventura in 4. dist. 18. art. 2. quæst. 1. Hugo & Richardus de Sancto Victore, ille Tomo 3. in summâ, tractatu 5. cap. 11. hic tractatu de potestate lig. cap. 12. Argentina distinct. 18. art. 3. Major dist. 18. quæst. 1. Abulensis in defen. p. 1. cap. 6. Marsilius quæst. 12. art. 2. & alii. Hi ergo dicunt attritionem non sufficienter tollere obicem, nec plenam continere peccati retractationem, ac proinde ad hoc munus, & peccati remissionem obtinendam requiri asserunt perfectam contritionem.

IV. Alii requirunt contritionem saltem existimam.

Secunda sententia vult ad hoc ut Sacramenta conferant effectum, requiri contritionem saltem probabiliter existimam, quamvis re ipsâ talis non sit: ita Navarrus in summâ, cap. 1. n. 39. Vega in Tridentinum, lib. 13. cap. 13. Victoria Relect. 1. de Potestate Ecclesiæ, sect. 3. Ledesma 2. parte 4. quæst. 20. art. 1. Soto in 4. dist. 6. quæst. 1. art. 7. hoc asserit de Sacramento Penitentia, ad Baptismum siquidem sufficere ait attritionem, etiam cognitam. Ratio horum est, quia existimant ad tollendum peccatum in ratione obicis, hujusmodi saltem actum contritionis esse necessarium.

Tertia denique sententia, eaque multo inter Doctores communior, affirmat, ut Sacramenta, etiam in illo, qui peccato mortali immediatè ante eorum receptionem exitit, effectum suum seu gratiam producant, sufficere attritionem ex motivo supernaturali, quamvis non putetur contritio, sed suscipiens, eam cognoscat esse attritionem.

Hanc sententiam expressè docet S. Thomas 3. parte, quæst. 68. art. 4. eandemque antea tradiderat in 4. dist. 6. quæst. 1. art. 3. & dist. 18. quæst. 1. art. 3. ad 1. Scotus in 4. dist. 14. q. 4. art. 3. Paludanus dist. 17. quæst. 8. Capreolus dist. 17. quæst. etiam 8. art. 3. Durandus in 4. dist. 5. quæst. 2. num. 7. & dist. 18. quæst. 2. n. 6. Palat. dist. 4. disp. 3. & dist. 18. disp. 2. Adrianus de Confessione quæst. 5. Richardus in 4. dist. 18. art. 2. quæst. 1. Sylvester verbo Confessio 1. quæst. 21. & verbo Contritio 1. quæst. 1. Divus Antoninus 3. parte, titulo 14. cap. 19. §. 5. Canus relectione de Penitentia, p. 5. ad 2. Suarez 3. parte, tomo 3. disp. 7. sect. 4. & disput. 28. sect. 2. Toletus in summâ lib. 2. cap. 21. & libro 3. cap. 10. Valentia disp. 4. quæst. 3. puncto 3. §. Sed questio & disp. 7. quæst. 8. puncto 3. §. Est igitur tertia. Henriquez lib. 4. cap. 26. Vasquez disp. 158. cap. 4. & alii.

In primis certum omnino est peccatum mortale in ipsâ Sacramenti susceptione commissum impedire infusionem gratiæ, tum quia peccatum etiam habituale, multo magis actuale repugnat eum gratiâ, tum etiam quia Sacramenta solum conferunt gratiam non ponentibus obicem, nullus autem potest major obex poni, quam peccatum mortale.

Dico secundò: Si quis adultus ad Baptismum accedat cum solo originali, non requiritur in eo ad effectum Sacramenti, nempe gratiam & remissionem peccati obtinendam, attritio, vel dolor de illo peccato: ita Suarez disp. 7. sect. 4. Vasquez, Coninck, quæst. 62. dub. 2. num. 27. & omnes communiter. Ratio est, quia dolor & Penitentia non requiritur nisi ob peccata ab ipso peccatore commissa, ut qui se à Deo avertit peccando, penitendo se convertat, cum ergo peccatum originale non sit propriâ voluntate commissum, sed alienâ, nec per illud homo se voluntariè à Deo averterit, non requiritur ut actu per dolorem se iterum convertat.

Aliqua tamen dispositio ad hoc requiritur, scilicet Fides & Spes, & aliquis ad Deum conversio, per desiderium scilicet divinæ amicitia, & propositum in eâ perseverandi per observationem mandatorum; rationi enim maximè consentaneum est, ut benè Coninck, ut sicut nullus, etiam inter homines, in alterius amicitiam admittitur, qui eam non expetit, & propositum habet in illâ permanendi, ita à fortiori hoc requiritur ut quis in Dei amicum admittatur. Deparvulis aliaratio est, cum enim suæ voluntatis dominium non habeant, non potest ab iis exigere voluntarius consensus ad divinam amicitiam, unde sicut propriâ voluntate non peccarunt, ita per voluntatem Christi in Sacramento iis applicatam poterunt justificari, & gratiam recipere.

Quæ dispositio ad gratiam collationem requiritur in accedente cum solo originali.

Dico

V. Alit demum asserunt ad gratiam per Sacramenta conferendam sufficere attritionem cognitam.

VI. Hac sententia tam inter antiquos quam recentiores Theologos est communissima.

VII. Certum est peccatum mortale commissum in susceptione Sacramenti impedire infusionem gratia.

VIII. Adultus cum solo originali ad Baptismum accedens non eget etiam attritione.

IX. Quæ dispositio ad gratiam collationem requiritur in accedente cum solo originali.

X. Dico tertio: Ut Sacramenta conferant augmentum gratiae non requiritur aliqua dispositio actualis, sed sufficit hominem esse in gratia: ita Sanctus Thomas, quaest. 79. art. 8. Suarez citatus, & alii communiter. Ratio est, quia Sacramenta conferunt gratiam non ponentibus obicem: Unde ulterius addit Sanctus Thomas, Scotus, & alii; licet quis in ipsa receptione alicujus Sacramenti peccaret venialiter, adhuc Sacramentum illi collaturum gratiam, peccatum enim veniale, cum sit levis tantum offensiva, nec obicem ponit, nec ita indignum reddit suscipientem, ut ratione illius ei denegetur augmentum gratiae; cum enim ea sit hominum fragilitas, ut proclive ipsis sit in hujusmodi offensas labi, verisimile est Christum in Sacramentorum institutione se humane fragilitati accommodasse ad effectum ex opere operato percipiendum, cum praemium ex opere operantis collatum non impediatur per veniale peccatum, quod actum contritionis vel opus meritum comitaretur, ut docet Scotus in 4. dist. 4. quaest. 7. Unde male Caietanus 3. parte, quaest. 79. art. 1. & contra Sanctum Thomam docet, si quis dum sacratissimam Eucharistiam sumit peccet venialiter, aut etiam mente evagetur, nullum inde fructum percipere: quod pejus Petrus Soto lectione 9. de Sacramentis in genere, & lectione 8. de Confessione extendit ad reliqua Sacramenta.

XI. Dico quarto: Conscius sibi peccati mortalis non cum fide solum accedere ad Sacramentum mortuorum debet, sed cum actuali detestatione peccati, saltem per attritionem, non tamen requiritur perfecta contritio: ita Doctores communiter. Tres partes habet conclusio, postrema de contritione praeter dicta superius probatur ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 4. ubi dividens contritionem in perfectam & imperfectam, quam communiter attritionem vocamus, quam ait extra Sacramentum licet non sufficiat ad peccatorem justificandum, in Sacramento tamen, inquit, eum ad gratiam disponit: ubi cum intendat Concilium declarare quanam dispositio ad effectum Sacramenti Poenitentiae recipiendum requiritur, debuit eam nobis tradere quae per se requiritur & sufficit, non quae solum per accidens, alioqui mutilam tradidisset doctrinam de Poenitentia, ut bene Coninck num. 32. sed de hoc fuis alibi.

XII. Secunda vero conclusionis pars, quod scilicet

requiratur attritio, saltem virtualis, probatur tum ex Concilio Tridentino sess. 6. cap. 6. ubi dispositiones ad justificationem enumerat Fidem, Spem, & odium peccati, tum etiam quia quando non retractat peccatum mortale commissum, censetur moraliter in eo permanere: tum denique, quia rationi consonum est, ut qui per peccatum grave se avertit à Deo, & convertit ad creaturas, & hoc modo voluntarie privavit se amicitia divina, in eandem denud non admittatur nisi sese iterum ad Deum per aliquam illius peccati detestationem convertat. In Sacramento tamen Poenitentiae requiritur formalis dolor de peccato illo, non tam per modum dispositionis, quam ex eo quod sit pars Poenitentiae, ut supra diximus ex Florentino in decreto ad Armenos.

Prima etiam pars probatur: Si enim debeat habere dolorem aliquem supernaturalem, qui est pius aliquis affectus voluntatis, debet etiam habere actum Fidei supernaturalem in intellectu, à quo actus voluntatis reguletur. Deinde, ut ait Apostolus ad Hebraeos 11. *Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quod ingruentibus se remunerator est*, quem locum explicat Tridentinum sess. 6. cap. 6. de dispositione ad justificationem in Sacramento: deinde, ut eodem loco affirmat Apostolus: *Sine fide impossibile est placere Deo.*

Dico quinto: Conscius sibi peccati mortalis, si accedat ad Sacramenta vivorum, tenetur ex necessitate praeccepti elicere actum verae contritionis: ita Suarez disp. 7. sect. 4. Coninck quaest. 62. art. 1. num. 39. & alii. Ratio est, quia haec quinque Sacramenta non sunt per se instituta ad remissionem peccati, sed vitam supponunt in suscipiente, ergo ad ea accedens tenetur hanc dispositionem in se curare: si tamen invincibiliter putet se esse contritum, licet solum sit attritus, recipiet per accidens primam gratiam juxta dicta, & virtute horum Sacramentorum fiet de attrito contritus. Si quis vero peccati mortalis conscius ad Eucharistiam accedere velit, debet Sacramentaliter, si copia detur Confessarii, confiteri, quantumvis videatur sibi contritus, ut declarat Trident. sess. 13. cap. 7. Si tamen necessitas urgeat, & Confessarius haberi non possit, potest contritus, etiam ad Eucharistiam accedere, ut declarat Concilium ibidem: ut autem ad reliqua Sacramenta accedat, non requiritur confessio, sed sufficit contritio.

Varid ostenditur ad effectum Sacramentorum, seu gratiam conferendam requiri saltem attritionem.

XIII. Declaratur quare si quis accedit ad Sacramentum, habere debet actum Fidei.

XIV. Conscius peccati gravis, si ad aliquod ex Sacramentis vivorum accedat, tenetur elicere actum Contritionis.

